

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 122:2004 „RŪKYMUI SKIRTŲ
PATALPŲ (VIETŲ) ĮMONĖSE, ĮSTAIGOSE IR ORGANIZACIJOSE, TAIP
PAT RESTORANŲ, KAVINIŲ, BARŲ IR KITŲ ŽMONĖMS APTARNAUTI
SKIRTŲ PATALPŲ, KURIOSE NEUŽDRAUSTA RŪKYTI, PATALPŲ
(VIETŲ) RŪKANTIEMS ASMENIMS ĮRENGIMO IR EKSPLOATAVIMO
REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO**

2004 m. gegužės 3 d. Nr.V-311
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 23 d. nutarimo Nr. 200 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo pakeitimo ir Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymą“ (Žin., 2004, Nr. 30-986) 4.2 punktą:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 122:2004 „Rūkymui skirtų patalpų (vietų) įmonėse, įstaigose ir organizacijose, taip pat restoranų, kavinių, barų ir kitų žmonėms aptarnauti skirtų patalpų, kuriose neuždrausta rūkyti, patalpų (vietų) rūkantiems asmenims įrengimo ir eksploatavimo reikalavimai“ (pridedama).

2. N u s t a t a u Lietuvos higienos normos HN 122:2004 „Rūkymui skirtų patalpų (vietų) įmonėse, įstaigose ir organizacijose, taip pat restoranų, kavinių, barų ir kitų žmonėms aptarnauti skirtų patalpų, kuriose neuždrausta rūkyti, patalpų (vietų) rūkantiems asmenims įrengimo ir eksploatavimo reikalavimai“ įsigaliojimo datą – 2004 m. gegužės 1 d.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti ministerijos sekretoriui Eduardui Bartkevičiui.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos
ministro 2004 m. gegužės
3 d. įsakymu Nr. 311

**LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 122:2004
RŪKYMUI SKIRTŲ PATALPŲ (VIETŲ) ĮMONĖSE, ĮSTAIGOSE IR
ORGANIZACIJOSE, TAIP PAT RESTORANŲ, KAVINIŲ, BARŲ IR KITŲ
ŽMONĖMS APTARNAUTI SKIRTŲ PATALPŲ, KURIOSE NEUŽDRAUSTA
RŪKYTI, PATALPŲ (VIETŲ) RŪKANTIEMS ASMENIMS ĮRENGIMO IR
EKSPLOATAVIMO REIKALAVIMAI**

I. TAIKYMO SRITIS

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius rūkymui skirtų patalpų (vietų) įmonėse, įstaigose ir organizacijose, taip pat restoranų, kavinių, barų ir kitų žmonėms aptarnauti skirtų patalpų, kuriose neuždrausta rūkyti, patalpų (vietų) rūkantiems asmenims projektavimo, įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus.

2. Ši higienos norma privaloma visiems Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims, projektuojantiems, įrengiantiems, rekonstruojantiems ir eksploatuojantiems šias įmones, restoranus, kavines, barus ir kitas žmonėms aptarnauti skirtas patalpas bei vykdančioms valstybinę priežiūrą ir kontrolę.

3. Ši higienos norma netaikoma įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kuriose draudžiama rūkyti, taip pat restoranams, kavinėms, barams ir kitoms žmonių aptarnavimui skirtoms patalpoms, kuriose administracija priima nuostatą, kad jų vadovaujamoje įstaigoje draudžiama rūkyti.

II. NUORODOS

4. Šioje higienos normoje pateikiamos nuorodos į tokius dokumentus:

4.1. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225).

4.2. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. 70-3170).

4.3. Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo pakeitimo ir Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymas (Žin., 1996, Nr. Nr. 11-281; 2003, Nr. 117-5317).

4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. 3 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:1999 „Gyvenamųjų ir viešosios paskirties pastatų mikroklimatas“ tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 5-121).

4.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. 277 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 98:2000 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ tvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 44-1278).

4.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 79-3606).

4.7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 19 „Dėl STR 2.09.02:1998 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo ir 1998 08 31 įsakymo Nr.162 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1999, Nr. 13-333).

4.8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. 704 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.04:2004 „Gaisrinė sauga. Pagrindiniai reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 23-720).

4.9. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 317 „Dėl STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 53-1898).

III. SAŲOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojami terminai ir jų apibrėžimai:

5.1. Rūkymas

Veiksmas, kurio metu į žmogaus kvėpavimo takus traukiami tabako dūmai.

5.2. Rūkymui skirta patalpa (vieta)

Specialiai įrengta patalpa (vieta), skirta darbuotojams, aptarnaujamiems klientams ir lankytojams rūkyti.

5.3. Tabakas

Labai nuodingas bulvinių šeimos rūkomasis augalas, tiek genetiškai modifikuotas, tiek nemodifikuotas, jo lapai ir kitos dalys.

5.4. Tabako gaminys

Gaminys, skirtas rūkyti, uostyti, čiulpti ar kramtyti, jeigu jis yra pagamintas tik iš tabako (tiek genetiškai modifikuoto, tiek nemodifikuoto) arba jame yra tabako.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Visose švietimo įstaigose, sveikatos priežiūros įstaigose ir jų teritorijose, interneto kavinėse (internetu klubuose ir pan.), taip pat uždaroje patalpose, kuriose vyksta sporto varžybos ir kiti renginiai rūkyti draudžiama [4.3].

7. Darbo vietose, esančiose uždaroje patalpose, rūkyti draudžiama [4.3].

8. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose (toliau vadinama – įmonės) rūkyti leidžiama tik specialiose rūkymui skirtose patalpose (vietose) [4.3].

9. Restoranų, kavinių, barų ir kitos žmonėms aptarnauti skirtos patalpos, kuriose gali būti rūkoma, turi būti įrengtos taip, kad atitiktų Lietuvos norminių teisės aktų reikalavimus ir šios higienos normos V

skyriaus 17 punktą [4.4, 4.5, 4.7, 4.8]. Jos turi būti įrengtos taip, kad klientai (lankytojai) ir darbuotojai būtų apsaugoti nuo tabako dūmų.

10. Juridinio asmens valdymo organai privalo užtikrinti, kad juridinio asmens darbuotojai, aptarnaujami klientai ir lankytojai nebūtų priversti kvėpuoti tabako dūmais užterštu oru, taip pat kad matomose vietose būtų iškabinti įspėjamieji užrašai ar ženklai apie draudimą rūkyti. Už šios higienos normos reikalavimų pažeidimus atsako juridiniai asmenys Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka [4.3].

11. Naujai statomose ar rekonstruojamose įmonėse, restoranuose, kavinėse, baruose ar kitose žmonėms aptarnauti skirtose patalpose turi būti įrengtos specialios rūkymui skirtos patalpos (vietos). Šios patalpos turi būti pritaikytos ir asmenims su fizine negalia ir įrengiamos pagal teisės aktuose nurodytus reikalavimus [4.9].

V. REIKALAVIMAI ATSKIROMS RŪKYMUI SKIRTOMS PATALPOMS (VIETOMS)

12. Rūkymui skirtos patalpos (vietos) įrengiamos atsižvelgiant į rūkančiųjų skaičių.

13. Rūkymui skirtos patalpos (vietos) turi būti atskirtos nuo darbo patalpų, taip pat nuo sanitarinių ir buitinių patalpų, kuriomis naudojasi ir nerūkantys darbuotojai.

14. Rūkymui skirtos patalpos (vietos) įrengiamos taip, kad per jas nereikėtų vaikščioti nerūkantiems darbuotojams.

15. Rūkymui skirtos patalpos plotas turi būti ne mažesnis kaip 6 m^2 , skaičiuojant $1,5 \text{ m}^2$ vienai vietai, ir nustatomas pagal patalpų pralaidumą.

16. Rūkymui skirtų patalpų apdailai naudojami ne žemesnės kaip A2-s1, d0 degumo klasės statybos produktai [4.8]. Sienų, grindų ir baldų paviršiai turi būti lengvai valomi, naudojant Lietuvoje leidžiamus valiklius su dezinfekuojamosiomis medžiagomis.

17. Rūkymui skirtų patalpų (vietų) šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemos projektuojamos ir įrengiamos pagal norminių teisės aktų reikalavimus [4.7]. Į rūkymui skirtas patalpas (vietas) turi būti tiekiamas ne mažesnis kaip $36 \text{ m}^3/\text{h}$ šviežio oro kiekis vienam asmeniui pagal projekte numatytą maksimalų lankytojų ir darbuotojų skaičių.

18. Rūkymui skirtose patalpose (vietose) turi būti dirbtinis apšvietimas arba natūralus apšvietimas. Bendras dirbtinis apšvietimas – ne mažesnis kaip 150 lx [4.5].

19. Rūkymui skirtose patalpose (vietose) turi būti nedegios peleninės ar urnos nuorūkomis, ugnies gesintuvai ir gaisrinės saugos instrukcijos.

20. Rūkymui skirtos patalpos (vietos) turi būti valomos ne rečiau kaip vieną kartą per dieną drėgnu būdu.

21. Rūkymui skirtose patalpose tikslinga pateikti vaizdinės informacijos apie rūkymo žalą sveikatai (priedas).

22. Patalpose (vietose), kuriose gali būti rūkoma, turi būti jų paskirtį nurodanti aiškiai matoma informacija, pavyzdžiui, „Patalpa (vieta) rūkantiems“.

Lietuvos higienos normos HN 122:2004

„Rūkymo patalpų (vietų) įmonėse, įstaigose ir organizacijose, taip pat restoranų, kavinių, barų ir kitų žmoniems aptarnauti skirtų patalpų, kuriose neuždrausta rūkyti, patalpų (vietų) rūkantiems asmenims įrengimo ir eksploataavimo reikalavimai“ priedas

ĮSPĖJIMŲ APIE RŪKYMO PAVOJŲ SVEIKATAI SĄRAŠAS

1. Rūkaliai miršta anksčiau.
 2. Rūkymas pažeidžia arterijas, sukelia širdies priepuolį ir insultą.
 3. Rūkymas sukelia mirtiną ligą – plaučių vėžį.
 4. Rūkymas nėščioms kenkia vaisiui.
 5. Apsaugokite vaikus: neverskite jų kvėpuoti rūkalų dūmais.
 6. Jūsų gydytojas ir vaistininkas padės jums mesti rūkyti.
 7. Rūkymas sukelia priklausomybę – nepradėk!
 8. Nustojus rūkyti sumažėja mirtinų širdies ir plaučių ligų pavojus.
 9. Rūkymas gali būti lėtos ir skausmingos mirties priežastis.
 10. Norėdami mesti rūkyti, pagalbos kreipkitės į šeimos gydytoją.
 11. Rūkymas trikdo kraujotaką ir mažina lytinę potenciją.
 12. Rūkančiųjų oda sensta greičiau.
 13. Rūkymas pažeidžia spermatozoidus ir mažina vaisingumą.
 14. Dūmuose yra benzeno, nitrozoaminų, formaldehido ir vandenilio cianido.
-